

Dosarul nr.2r-408/23
2-22125511-01-2r-26092023

Primă instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mazur)
Instanța de recurs: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Cotorobai, Iu. Cotruță, L. Pruteanu)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Mihaila, A. Braga, A. Panov)

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gabriel Stati împotriva lui Vadim Ciornea cu privire la încasarea sumelor împrumutate, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu,

c o n s t a t ă:

La 24 august 2022, Gabriel Stati, reprezentat de avocatul Mariana Caliga, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vadim Ciornea, solicitând încasarea sumelor acordate, cu titlu de împrumut, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată. Totodată, a solicitat asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului pe sumele bănești din conturile bancare, bunurile imobile și mobile ale pârâtului, în limita valorii acțiunii.

Prin încheierea din 30 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare în procedură contencioasă, prezenta cerere de chemare în judecată.

Prin încheierea din 30 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de asigurare a acțiunii și s-a aplicat sechestrul pe bunurile mobile și mobile, precum și pe mijloacele bănești din conturile bancare ce aparțin pârâtului Vadim Ciornea, în valoare de 697 883, 75 de dolari SUA, 125 414, 92 de lei și 61 253,1 euro. Totodată, s-a indicat că, măsurile de asigurare, aplicate prin prezenta încheiere, se mențin până la rămânerea definitivă a unei eventuale hotărâri judecătorești.

Prin decizia din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul declarat de Vadim Ciornea și s-a menținut încheierea din 30 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 24 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.120), Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu, a depus cerere de revizuire a deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, ca fiind inadmisibilă, cererea de revizuire înaintată de Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu, împotriva deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 09 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.152), Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de admitere a cererii de revizuire împotriva deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, casarea deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău de respingere a recursului împotriva încheierii din 30 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, rejudecarea cauzei cu admiterea cererii de recurs și casarea încheierii din 30 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei decizii de respingere a cererii de asigurare a acțiunii înaintate de Gabriel Stati.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, decizia din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în virtutea circumstanțelor și înscrisurilor noi, este nefondată, pasibilă de a fi revizuită în temeiul art.449 din Codul de procedură civilă. Temeiul ce justifică depunerea cererii de revizuire îl constituie art.449 lit.b) din Codul de Procedură Civilă, conform căruia revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

De asemenea, prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a legislației procedurale la examinarea pricinilor civile în ordine de revizuire nr. 2 din 15 aprilie 2013, s-a reiterat expres că revizuirea ca formă de atac, reprezintă mecanismul de retractare, care presupune redeschiderea procedurilor judiciare în privința unei cauze civile. Astfel, ca efect se poate obține desființarea hotărârii irevocabile, reînnoirea judecării și îndreptarea erorilor în legătură cu circumstanțele de fapt stabilite în hotărârea judecătorească irevocabilă.

Jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului relevă că, de competența instanțelor de revizuire este operarea revizuirii pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare, că revizuirea urmează a fi justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (hotărârea CtEDO din 22 martie 2005, Roșca versus Republica Moldova).

Recurentul a afirmat că, scopul cererii de revizuire atât conform jurisprudenței CtEDO, cât și jurisprudenței naționale, constă în mod exclusiv în corectarea erorilor judiciare care privesc atât subiecții sesizării, obiectul revendicării, cât și acțiunile procesuale exercitate de către părți, lipsa oricăror acestor elemente sau stabilirea unor vicii în legătură cu acestea, fiind în stare să ducă la apariția erorilor judiciare și cu titlu de cauzalitate la crearea unei practici judiciare vicioase, care prin prisma principiului stabilității raporturilor juridice, la crearea unei practici judiciare contradictorii, condamnate de CtEDO.

Instanța de fond a aplicat măsura de asigurare, fără a motiva concluzia sa. Norma care oferă dreptul reclamantului cu privire la asigurarea acțiunii este art.174 din Codul de procedură civilă.

Textul normei indică doar criteriile de aplicare a măsurii asigurătorii într-un proces civil, neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, fără să mai indice nuanțele din care judecătorul să identifice producerea acestui eveniment, oferind posibilitatea instanței judecătorești să aprecieze individual.

Totuși, judecătorului îi sunt stabilite anumite limite și în privința acestei norme, limite care sunt identificate din cumulul codului de procedură civilă, ori principiile generale ale procesului civil (art.25-26 din Codul de procedură civilă în coroborare cu art.118 alin.(1) din Codul de procedură civilă) specifică faptul că fiecare parte își demonstrează poziția, iar instanța de judecată apreciază probele după intima sa convingere în conformitate cu legea în vigoare la momentul judecării.

Cu referire la prevederile art.117 alin.(1),(2) din Codul de procedură civilă, a declarat că, reclamantul odată cu înaintarea cererii cu privire la asigurarea acțiunii, urma să demonstreze prin probe pe lângă existența unei preținse datorii, cât și faptul că neaplicarea măsurii de asigurare ar putea duce la imposibilitatea executării hotărârii. Pe marginea subiectului vizat, Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, s-a expus în hotărârea din 24 octombrie 2003 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii la judecarea cauzelor civile.

Astfel, ținând cont de faptul că temeiurile asigurării acțiunii nu sunt enumerate expres în art.174 din Codul de procedură civilă, urmează ca judecătorul să stabilească necesitatea aplicării măsurilor de asigurare.

La pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, instanțele vor verifica: raționalitatea și temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor asigurătorii; dacă există *periculum in mora* (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); asigurarea unui echilibru între interesele părților cointeresate; preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terți în cazul aplicării măsurilor de asigurare; în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate este în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.

Prin urmare, în opinia recurentului, instanța de judecată urma să motiveze fiecare criteriu enunțat, ceea ce nu s-a reflectat în textul încheierii din 30 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, or, instanța de judecată s-a limitat la tratarea subiectului din punct de vedere teoretic, fără a indica care sunt motivele propriu zise ale aplicării măsurii asigurării. Instanța de judecată nu a identificat care sunt probele ce demonstrează că există riscul imposibilității executării hotărârii judecătorești. De fapt, instanța s-a limitat a reflecta în linii generale despre acest criteriu, însă cele reflectate nu se referă nemijlocit la pârât. Motivarea instanței de judecată se bazează pe existența unei obligații rezultate din recipise. Instanța invocă faptul că pârâtul ar putea întreprinde acțiuni în vederea tănuirii bunurilor ce-i aparțin, însă nu indică care sunt circumstanțele, de facto, care au dus la o astfel de concluzie, nu există nici în textul

încheierii judecătorești, precum nici nu există nici în cererea de asigurarea a acțiunii înaintată de reclamant. Odată cu aplicarea măsurii de asigurare, nu doar că sunt aduse atingeri dreptului de proprietate, întrucât instanța de judecată a aplicat interdicție practic pe tot patrimoniul său.

Totodată a fost încălcat și dreptul la un proces echitabil în sensul garantat de CEDO, or, instanța de judecată a emis o încheiere nemotivată, lipsită de suportul probatoriu, nici nu a fost reflectat de către partea reclamantă.

Astfel, pentru restabilirea echilibrului în cadrul procesului de judecată, pentru evitarea încălcării drepturilor constituționale, urmează a fi casată încheierea judecătorească, or, judecătorul a interpretat în mod eronat legea, iar circumstanțele reflectate în încheiere nu corespund cu cele de facto.

Copia recursului declarat a fost expediată, prin scrisoarea datată cu 26 septembrie 2023, intimatului și avocatului Mariana Caliga, prin intermediul poștei electronice (f.d.159-160).

Studiind materialele cauzei civile, recursul declarat în raport cu normele de drept procedural, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul declarat, din motivele ce succed.

În corespundere cu prevederile art.423 alin.(1), (1¹), (2), (3) din Codul de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol. Instanța de judecată care a emis încheierea susceptibilă de recurs, după depunerea recursului, îl expediază, împreună cu copia certificată a dosarului sau prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, instanței ierarhic superioare competente. Recursul depus împotriva încheierii suspendă executarea acesteia, cu excepțiile stabilite de lege. Împotriva celorlalte încheieri pronunțate în primă instanță nu se poate face recurs decât odată cu fondul cauze. Actele de contestare a încheierii judecătorești care se atacă odată cu fondul cauzei se anexează la dosar, iar prin încheiere protocolară se consemnează că acesteia nu i se dă curs pînă la examinarea fondului.

În contextul prevederilor art.424 alin.(2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art.426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art.426¹ alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă încheierea nu poate fi atacată cu recurs, potrivit legii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, prin recursul declarat (f.d.153-154), s-a contestat încheierea din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău de respingere ca fiind inadmisibilă a cererii de revizuire înaintată de Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu, împotriva deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.134-135).

Totodată, urmează a fi menționat faptul că, cererea de revizuire s-a înaintat de către Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu, împotriva deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins recursul declarat de Vadim Ciornea împotriva încheierii din 30 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.100-103).

Or, prin încheierea din 30 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, drept urmare a admiterii cererii de asigurare a acțiunii înaintate de Gabriel Stati, s-a aplicat sechestru pe bunurile mobile și mobile, precum și pe mijloacele bănești din conturile bancare ce aparțin pârâtului Vadim Ciornea, în valoare de 697 883, 75 de dolari SUA; 125 414, 92 de lei MD și 61 253,1 Euro (f.d.64-65)

În corespundere cu prevederile art.446 alin.(1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, deși, textul legal citat statuează despre supunerea revizuirii a deciziilor irevocabile, însă art.446 alin.(2) din Codul de procedură civilă stipulează că, încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit.c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. *Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.*

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, cererea de revizuire s-a înaintat de către partea Vadim Ciornea, prin intermediul avocatului Vitalie Ciofu, împotriva deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care în virtutea art.428 alin.(1) din Codul de procedură civilă este irevocabilă.

Totodată, urmează a fi precizat că, prin decizia din 15 decembrie 2022, contestată cu revizuire, Curtea de Apel Chișinău, s-a pronunțat pe marginea recursului declarat de Vadim Ciornea împotriva încheierii din 30 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, de asigurare a acțiunii.

Încheierea menționată nu ține de fondul cauzei, în condițiile în care odată cu depunerea prezentei cereri de chemare în judecată, reclamantul a formulat o cerere de asigurare a acțiunii, fiind admisă prin încheierea din 30 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. De altfel, prin încheierea judecătorească din 30 august 2022 nu a fost soluționat fondul cauzei, însă au fost aplicate măsuri de asigurare a acțiunii, urmând a fi examinat litigiul în fond.

În sensul art.174 alin.(1) din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că art.446 alin.(2) din Codul de procedură civilă prevede expres că, încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Drept urmare, Curtea de Apel Chișinău, în încheierea din 16 mai 2023, emisă în rezultatul examinării cererii de revizuire depuse de Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu, împotriva deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a indicat despre faptul că, încheierea se supune recursului, însă art.446 alin.(2) din Codul de procedură civilă, citat supra, prevede expres că, în aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii, *nu se supun niciunei căi de atac*.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, încheierea din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, contestată cu prezentul recurs, în virtutea prevederilor legale citate nu se supune recursului. Or, instanța de revizuire, prin încheierea contestată cu prezentul recurs, s-a pronunțat pe marginea cererii de revizuire înaintate împotriva unei decizii pronunțate în rezultatul examinării recursului împotriva unei încheieri judecătorești, ce nu se referă la fondul cauzei.

Adițional, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, prevederile exprese privind categoriile de acte judecătorești susceptibile recursului este conformă standardelor procedurale garantate de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, o asemenea reglementare juridică încadrându-se pe deplin în marja de apreciere recunoscută autorităților statale în configurarea cadrului intern relevant.

În atare circumstanțe, nu poate fi verificată temeinicia și legalitatea încheierii contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs, în condițiile în care recursul este declarat împotriva unei încheieri care nu se supune recursului.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu.

În conformitate cu prevederile art.269-270, art.424 alin.(2), art.426¹ alin (1) lit.e), alin.(2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Vadim Ciornea, reprezentat de avocatul Vitalie Ciofu, împotriva încheierii din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gabriel Stati împotriva lui Vadim Ciornea cu privire la încasarea sumelor împrumutate, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi